

Warszawa, 12.11.2013 r.

Instytut Psychologii Stosowanej
Akademia Pedagogiki Specjalnej
im. Marii Grzegorzewskiej

**SPRAWOZDANIE Z ANALIZY OSIĄGANIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA W ROKU
2012/2013 NA KIERUNKU PSYCHOLOGIA**

Sprawozdanie sporządzone przez: dr Monikę Dominiak-Kochanek i dr Joannę Ulatowską

Opis procedury przeprowadzania analiz

Zgodnie z Uchwałą nr 33/12-13 Rady Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, z dnia 27 marca 2013 r., w sprawie zasad oceny efektów kształcenia na Wydziale Stosowanych Nauk Społecznych oraz na podstawie § 37 ust. 1 pkt 2 Statutu Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej stanowiącego załącznik do uchwały Senatu APS nr 157/11-12 z dnia 22 lutego 2012r., w zw. z treścią art. 11 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.) oraz w związku z treścią rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 ze zm.), Instytut Psychologii Stosowanej APS powołał zespół ds. analizy poziomu osiągnięcia zakładanych

efektów kształcenia w roku akademickim 2012/2013. W skład zespołu wchodzi dr Monika Dominiak-Kochanek oraz dr Joanna Ulatowska, zaliczane do minimum kadrowego na kierunku Psychologia.

Opierając się na w/w Uchwale nr 33/12-13 Zespół powinien dokonać analizy osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na kierunku Psychologia na podstawie:

- 1) przeglądu wyników sesji egzaminacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem liczby ocen niedostatecznych,
- 2) liczby studentów pobierających stypendia naukowe,
- 3) liczby studentów warunkowo zaliczających rok,
- 4) wyników egzaminów dyplomowych,
- 5) wybranych losowo recenzji promotorów i recenzentów zawierających ocenę pracy dyplomowej i zawartość samych prac dyplomowych,
- 6) liczby studentów otrzymujących nagrody za prace dyplomowe,
- 7) wybranych losowo Kart Praktykanta APS zawierających ocenę wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych podczas praktyk,
- 8) informacji zawartych w sprawozdaniach z przebiegu praktyk sporządzanych przez opiekunów praktyk.

W związku z wdrożeniem Krajowych Ram Kwalifikacji w roku akademickim 2012/2013, analizie poddany został jedynie pierwszy rok kształcenia na kierunku Psychologia. Fakt ten ogranicza możliwość wykorzystania wszystkich ustalonych przez Uchwałę mierników stopnia realizacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Dlatego w bieżącej analizie wykorzystano następujące mierniki ilościowe: 1) przegląd wyników sesji egzaminacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem liczby ocen niedostatecznych, 2) liczba studentów warunkowo zaliczających rok oraz 3) liczba studentów ubiegających się o stypendia naukowe. Ostatni z mierników został zmodyfikowany w stosunku do zapisów

Uchwały ze względu na konieczność przedłożenia bieżącego sprawozdania przed zakończeniem prac Biura ds. Immatrykulacji i Spraw Studenckich, zajmującego się przyznawaniem stypendiów na podstawie złożonych wniosków. Założono jednak, iż większość studentów ubiegających się o stypendium naukowe zna warunki jego przyznawania i je spełnia. Zgodnie z regulaminem *Stypendium rektora dla najlepszych studentów* może otrzymać student, który uzyskał za rok studiów: wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne, lub posiada wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. Do ubiegania się o *Stypendium rektora dla najlepszych studentów* uprawnia średnia ocen co najmniej 4,60. Szczegółowe kryteria przyznawania stypendiów rektora dla najlepszych studentów określa zarządzenie rektora.

Dane dotyczące wyników sesji egzaminacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem liczby ocen niedostatecznych uzyskano z Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS), który przechowuje informacje o ocenach ze wszystkich przedmiotów, na które powinien uczęszczać w danym roku student. W ten sposób uzyskano także dane dotyczące liczby studentów warunkowo zaliczających rok, które zweryfikowano dodatkowo na podstawie podań o wpis warunkowy, złożonych w Dziekanacie Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych do dnia 31.10.2013r. Informacje dotyczące liczby osób składających podanie o *Stypendium rektora dla najlepszych studentów* uzyskano z Biura ds. Immatrykulacji i Spraw Studenckich, które zajmuje się rozpatrywaniem podań o przyznanie stypendium.

Uzyskane wyniki

1) Analiza wyników sesji egzaminacyjnych

Zastosowane w analizie mierniki ilościowe umożliwiają precyzyjne określenie, w jakim stopniu student osiągnął kierunkowe efekty kształcenia, pod warunkiem zdefiniowania

konkretnych kryteriów oceny dla każdego miernika, np. uzyskanie przez studenta oceny dostatecznej lub dostatecznej plus z egzaminu jest warunkiem osiągnięcia przez niego efektów kształcenia w zakresie spełniającym minimalne kryteria, ocena dobra oraz dobra plus oznacza osiągnięcie efektów kształcenia na poziomie zadowalającym, zaś ocena bardzo dobra wskazuje na nabycie przez studenta wiedzy, umiejętności oraz kompetencji w stopniu optymalnym, czyli takim, który umożliwia ich samodzielne, prawidłowe i twórcze wykorzystanie.

Posługując się wyżej zaproponowaną oceną stopnia realizacji efektów kształcenia na kierunku Psychologia przygotowano w formie tabelarycznej rozkład ocen uzyskanych przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych z poszczególnych przedmiotów (odpowiednio Tabela 1 i 2). W celu wyodrębnienia przedmiotów, z których relatywnie duża liczba studentów uzyskała oceny świadczące o osiągnięciu założonych efektów kształcenia na poziomie minimalnym kierowano się kryterium rozkładu ocen z danego przedmiotu uwzględniając: rozkład ocen zbliżony do normalnego, rozkład lewoskośny, prawoskośny i równomierny. Należy dodać, że klasyfikacja ocen studentów z danego przedmiotu do określonego typu rozkładu została dokonana na podstawie liczby ocen, mieszczących się w trzech następujących przedziałach:

- 1) przedział ocen 3 - 3,5 (minimalny poziom realizacji efektów kształcenia)
- 2) przedział ocen 4 - 4,5 (zadowalający poziom realizacji efektów kształcenia)
- 3) ocena bardzo dobra (optymalny poziom realizacji efektów kształcenia)

Natomiast oceny niedostateczne zostały szczegółowo przeanalizowane oddzielnie w kolejnym punkcie sprawozdania.

Uznano, że rozkład ocen zbliżony do normalnego oznacza realizację efektów kształcenia w stopniu zadowalającym przez większość studentów, zaś poziom dostateczny i optymalny odnosi się do osiągnięć stosunkowo niewielkiej liczby studentów. W przypadku rozkładu

lewooskośnego mamy do czynienia z uzyskaniem przez większość studentów ocen z danego przedmiotu, świadczących o osiągnięciu efektów kształcenia na optymalnym poziomie, z małą liczbą studentów odznaczających się osiągniętymi efektami kształcenia na poziomie minimalnym. Wskaźnikiem rozkładu prawoskośnego jest przewaga studentów, których oceny z danego przedmiotu świadczą o realizacji efektów kształcenia w stopniu minimalnym. Ostatnim uwzględnionym typem rozkładu ocen, uzyskanych przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Psychologia jest rozkład równomierny, wskazujący na zbliżone proporcje studentów, którzy z danego przedmiotu zrealizowali efekty kształcenia na poziomie minimalnym, zadowalającym i optymalnym.

Na podstawie zawartych w Tabeli 1 danych można uznać, że rozkład ocen zbliżony do rozkładu normalnego odnosi się do sześciu następujących przedmiotów na studiach stacjonarnych na kierunku Psychologia: Wybrane zagadnienia prawa, Wprowadzenie do psychologii, Biologiczne podstawy wychowania, Psychologia społeczna, Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju oraz Wprowadzenie do socjologii. Oznacza to, że założone efekty kształcenia dla wyżej wymienionych przedmiotów zostały osiągnięte przez większość studentów na poziomie zadowalającym. Lewostronny rozkład ocen, który świadczy o przyswojeniu efektów kształcenia na poziomie optymalnym przez większość studentów uzyskano w przypadku dwóch przedmiotów: Technologia informacyjna oraz Wychowanie fizyczne. Z kolei prawostronny rozkład ocen, uznany za wskaźnik potencjalnego zagrożenia dla realizacji efektów kształcenia danego przedmiotu stwierdzono w przypadku jednego przedmiotu tj. Podstaw metodologii badań psychologicznych, z którego czterech studentów otrzymało oceny niedostateczne, zaś 69 studentów ocenę dostateczną lub dostateczną plus. Oznacza to, że choć liczba studentów, w przypadku której nie zrealizowano efektów kształcenia jest stosunkowo niewielka, większość studentów osiągnęła efekty kształcenia w zakresie spełniającym jedynie minimalne kryteria. Równomierny rozkład ocen,

charakteryzujący się zbliżoną liczbą studentów, która zrealizowała efekty kształcenia na poziomie minimalnym, zadowalającym i optymalnym odnosi się do trzech przedmiotów: Wprowadzenia do filozofii, Wprowadzenia do logiki oraz Antropologii filozoficznej.

Tabela 1

Rozkład ocen, uzyskanych przez studentów I roku studiów stacjonarnych na kierunku Psychologia

Kod i nazwa przedmiotu	Studia stacjonarne					
	2 ¹	3	3,5	4	4,5	5
100S-0A2TEI Technologia informacyjna		1	7	5	14	70
5002-0A1WF Wychowanie fizyczne		3	2	16	5	58
200S-3B1WDF Wprowadzenie do filozofii		26	16	20	11	21
200S-3B1WDL Wprowadzenie do logiki		19	13	24	22	15
200S-3D1WZP Wybrane zagadnienia prawa		18	32	25	12	8
200S-3B1WPD Wprowadzenie do psychologii		20	30	24	9	4
200S-3B1BPZ Biologiczne podstawy zachowania		18	21	25	21	2
200S-3B1PMP Podstawy metodologii badań psychologicznych	4	37	32	14	4	1
200S-3C1PUI Podstawowe umiejętności interpersonalne						
200S-3C1PSP Psychologia społeczna	7	32	26	15	4	2
200S-3C1GUR Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju		6	21	28	34	3
200S-3D1WPS Wprowadzenie do socjologii		21	4	42	1	24
200S-3D1ANF Antropologia filozoficzna		29	11	10	16	23

Analogiczną analizę wyników sesji egzaminacyjnych, z uwzględnieniem czterech opisanych powyżej rozkładów ocen jako wskaźników opanowania efektów kształcenia na

¹ Liczba ocen niedostatecznych dotyczy wyników sesji poprawkowej.

poziomie minimalnym, zadowalającym oraz optymalnym przez określoną liczbę studentów przeprowadzono dla studentów studiów niestacjonarnych (Tabela 2).

Tabela 2

Rozkład ocen, uzyskanych przez studentów I roku studiów niestacjonarnych na kierunku Psychologia

Kod i nazwa przedmiotu	Studia niestacjonarne					
	2 ²	3	3,5	4	4,5	5
100S-0A2TEI Technologia informacyjna		2	1	10	13	60
200S-3B1WDF Wprowadzenie do filozofii		27	14	23	16	11
200S-3B1WDL Wprowadzenie do logiki		14	13	41	10	11
200S-3D1WZP Wybrane zagadnienia prawa		26	34	25	5	4
200S-3B1WPD Wprowadzenie do psychologii	15	27	13	11	1	1
200S-3B1BPZ Biologiczne podstawy zachowania	4	22	27	13	3	3
200S-3B1PMP Podstawy metodologii badań psychologicznych	28	9	4	0	0	0
200S-3C1PSP Psychologia społeczna		4	22	30	12	17
200S-3C1GUR Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju	14	26	21	13	1	0
200S-3D1WPS Wprowadzenie do socjologii		12	10	18	22	19
200S-3D1ANF Antropologia filozoficzna		39	10	21	3	13

Dane zawarte w Tabeli 2 świadczą o tym, że rozkład ocen zbliżony do rozkładu normalnego odnosi się do czterech następujących przedmiotów: Wprowadzenie do logiki, Wybrane zagadnienia prawa, Biologiczne podstawy zachowania oraz Psychologia społeczna. Lewostronny rozkład ocen, który stanowi przesłankę do wnioskowania o osiągnięciu efektów kształcenia na poziomie optymalnym przez większość studentów uzyskano w przypadku

² Liczba ocen niedostatecznych dotyczy wyników sesji poprawkowej.

Technologii informatycznej oraz Wprowadzenia do socjologii. Realizację efektów kształcenia z trzech przedmiotów uznano zaś za problematyczną ze względu na fakt, że oceny uzyskane przez studentów w trakcie sesji egzaminacyjnych układają się w rozkład prawoskośny. Należą do nich: Wprowadzenie do psychologii, Podstawy metodologii badań psychologicznych oraz Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju. W przypadku Wprowadzenia do psychologii 15 studentów w pierwszym terminie uzyskało z egzaminu ocenę niedostateczną, zaś aż 40 studentów ocenę dostateczną lub dostateczną plus, co wskazuje na opanowanie efektów kształcenia z przedmiotu w zakresie minimalnym.

Drugim wymienionym przedmiotem w kontekście potencjalnego zagrożenie realizacji efektów kształcenia na studiach niestacjonarnych są Podstawy metodologii badań psychologicznych, którego nie zaliczyło w pierwszym terminie 28 studentów otrzymując ocenę niedostateczną, zaś 13 studentów uzyskało ocenę dostateczną bądź dostateczną plus. Żaden student nie zrealizował Podstaw metodologii badań psychologicznych na poziomie uprawniającym do mówienia o osiągnięciu efektów kształcenia w stopniu zadowalającym bądź optymalnym. Trzecim przedmiotem wymienionym w kontekście potencjalnego zagrożenia realizacji efektów kształcenia są Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju ze względu na fakt, że 14 studentów otrzymało w pierwszym terminie ocenę niedostateczną, a 47 studentów ocenę dostateczną bądź dostateczną plus. Zaledwie 14 studentów opanowało efekty kształcenia z przedmiotu genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju na poziomie zadowalającym.

Ostatnim uwzględnionym w analizach rozkładem ocen jest rozkład równomierny, który stwierdzono w przypadku następujących przedmiotów: Wprowadzenie do filozofii, oraz Antropologia filozoficzna. W ramach wymienionych przedmiotów odnotowano liczną grupę studentów, która uzyskała oceny, świadczące o opanowaniu efektów kształcenia zarówno w zakresie minimalnym, jaki zadowalającym oraz optymalnym.

2) Analiza liczby studentów warunkowo zaliczających rok

Na podstawie analizy podań o warunkowe zaliczenie roku akademickiego 2012/2013, złożonych w Dziekanacie Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych, stwierdzono, że łącznie 8 studentów studiów stacjonarnych (8,25%) na kierunku Psychologia zaliczyło rok akademicki w trybie warunkowym. Na studiach niestacjonarnych liczba studentów, którzy złożyli podanie o warunkowe zaliczenie roku akademickiego 2012/2013 wyniosła 33 osoby, co stanowi 39,76% studentów I roku kierunku Psychologia.

Tabela 3

Liczba i procent ocen niedostatecznych z poszczególnych przedmiotów, otrzymanych w roku akademickim 2012/2013 przez studentów I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Psychologia

Kod i nazwa przedmiotu	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
	N	%	N	%
100S-0A2TEI Technologia informacyjna	1	1,03%	-	-
5002-0A1WF Wychowanie fizyczne	3	3,09%	-	-
5001-S1-JEZYK Język obcy - 1	1	1,03%	2	2,41%
200S-3B1WDF Wprowadzenie do filozofii	1	1,03%	-	-
200S-3B1WPD Wprowadzenie do psychologii	1	1,03%	7	8,43%
200S-3B1BPZ Biologiczne podstawy zachowania	-	-	3	3,61%
200S-3B1PMP Podstawy metodologii badań psychologicznych	3	3,09%	29	34,94%
200S-3C1PSP Psychologia społeczna	1	1,03%	-	-
200S-3C1GUR Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju	-	-	11	13,25%

Poniżej zamieszczono szczegółowe zestawienie obejmujące nazwy przedmiotów oraz liczbę studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy z poszczególnych przedmiotów otrzymali ocenę niedostateczną i zostali wpisani na kolejny etap studiów w trybie warunkowym.

Na studiach stacjonarnych 3 studentów (3,09%) nie uzyskało zaliczenia z przedmiotu Podstawy metodologii badań psychologicznych oraz z przedmiotu Wychowanie fizyczne. Do pozostałych przedmiotów, z których studenci otrzymali oceny niedostateczne należy: Technologia informacyjna (1,03%), Język obcy (1,03%), Wprowadzenie do filozofii (1,03%), Wprowadzenie do psychologii (1,03%) oraz Psychologia społeczna (1,03%).

Na studiach niestacjonarnych odnotowano następujący odsetek ocen niedostatecznych: 34,94% ocen niedostatecznych z przedmiotu Podstawy metodologii badań psychologicznych, 13,25% z przedmiotu Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju, 8,43% z przedmiotu Wprowadzenie do psychologii, 3,61% z przedmiotu Biologiczne podstawy zachowania oraz 2,41% z języka obcego.

3) Analiza liczby studentów pobierających stypendia naukowe

Analiza podań o przyznanie *Stypendium rektora dla najlepszych studentów* wykazała, iż na podstawie kryterium średniej ocen uzyskanej w poprzednim roku akademickim (2012/2013), w bieżącym roku na kierunku Psychologia ubiega się o nie czterech studentów studiów stacjonarnych i żaden ze studentów studiów niestacjonarnych, studiujących obecnie na II roku. Oznacza to, że jedynie cztery osoby uzyskały w roku akademickim 2012/2013 średnią ocen powyżej 4,60.

Dodatkowo, cztery osoby (w tym jeden student studiów niestacjonarnych) ubiegają się o to *Stypendium* na podstawie osiągnięć naukowych. Jednakże żadna z tych osób nie osiągnęła średniej ocen w poprzednim roku akademickim powyżej 4,60.

Wnioski dotyczące osiągnięcia założonych efektów kształcenia

Przeprowadzona analiza poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w roku akademickim 2012/2013 pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków. Na studiach stacjonarnych wyłącznie Podstawy metodologii badań psychologicznych są przedmiotem, dla którego osiągnięcie efektów kształcenia wydaje się potencjalnie zagrożone. Z kolei na studiach niestacjonarnych mamy do czynienia z trzema przedmiotami, z których rozkład uzyskanych przez studentów ocen może świadczyć o problemach z realizacją efektów kształcenia. Należą do nich: Podstawy metodologii badań psychologicznych, Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju oraz Wprowadzenie do psychologii.

Porównując realizację efektów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych dla I roku kierunku Psychologia należy wymienić Podstawy metodologii badań psychologicznych jako przedmiot z obszaru zagrożenia realizacji efektów kształcenia w przypadku obu toków studiów. Liczba ocen niedostatecznych otrzymanych przez studentów studiów niestacjonarnych świadczy jednak o tym, że częściej nie realizują oni efektów kształcenia założonych dla Podstaw metodologii badań psychologicznych w porównaniu do studentów studiów stacjonarnych, którzy z kolei opanowują te efekty w zakresie spełniającym minimalne kryteria. Dodatkową przesłanką wskazującą na gorsze opanowanie efektów kształcenia założonych dla pierwszego roku kierunku Psychologia przez studentów studiów niestacjonarnych jest liczba ocen niedostatecznych oraz prawoskośne rozkłady ocen dla przedmiotu Wprowadzenie do psychologii oraz Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju, co nie dotyczy studentów studiów stacjonarnych.

Uwagi, rekomendacje i propozycje działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia

Ustawa z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) definiuje efekty kształcenia jako zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie kształcenia przez osobę uczącą się. Zgodnie z zaleceniami wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji najważniejszą cechą dobrze zdefiniowanych efektów kształcenia jest ich mierzalność gwarantująca właściwą ocenę stopnia ich osiągnięcia, a wszystkie efekty kształcenia powinny być określone na poziomie osiągalnym dla najmniej zdolnego studenta, a nie na najwyższym możliwym poziomie. Powyższa analiza powoli m.in. na wyciągnięcie wniosków dotyczących osiągania założonych efektów kształcenia na kierunku Psychologia w roku akademickim 2012/2013.

Na podstawie przedstawionej powyżej analizy wyników sesji egzaminacyjnych należy wymienić trzy przedmioty problematyczne ze względu na realizację zakładanych efektów kształcenia: Podstawy metodologii badań psychologicznych, Wprowadzenie do psychologii oraz Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że efekty kształcenia założone dla wszystkich wskazanych powyżej przedmiotów są realizowane również w stopniu wysokim przez inne przedmioty na kierunku Psychologia (np. PY_W01, PY_W02), nie wydaje się, aby ich wdrażanie było szczególnie zagrożone. Z drugiej jednak strony wśród przedmiotów wymienionych jako problematyczne z punktu widzenia realizacji efektów kształcenia, przynajmniej dwa należą do podstawowych przedmiotów dla kierunku Psychologia (Wprowadzenie do psychologii i Podstawy metodologii badań psychologicznych). Ich zadowalające opanowanie warunkuje lepsze rozumienie treści przedmiotów nauczanych w późniejszych latach. Dlatego Zespół sformułował następujące zalecenia i rekomendacje w celu poprawy stopnia realizacji efektów kształcenia dla tych przedmiotów w następnych latach.

1. Rekomendacje i propozycje dla przedmiotu Podstawy metodologii badań psychologicznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:

- wspieranie procesu tradycyjnego kształcenia elementami e-learningowymi poprzez dodatkowe zadania i zagadnienia dla studentów, które stanowią uzupełnienie informacji przekazywanych na zajęciach;
- wprowadzenie tzw. egzaminów cząstkowych, odbywających się po omówieniu połowy planowanych treści kształcenia, w celu uzyskania przez studentów lepszego wglądu we własną wiedzę, umiejętności i kompetencje wymagane na przedmiocie;
- wprowadzenie zmian w sylabusie zajęć, polegających na weryfikacji, a następnie ewentualnej redukcji efektów kształcenia, co umożliwi skoncentrowanie się na kluczowych dla przedmiotu zagadnieniach, możliwych do omówienia w ciągu 15 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń.

2. Rekomendacje i propozycje dla przedmiotu Wprowadzenie do psychologii na studiach niestacjonarnych:

- wprowadzenie tzw. egzaminów cząstkowych, odbywających się po omówieniu połowy planowanych treści kształcenia, w celu uzyskania przez studentów lepszego wglądu we własną wiedzę, umiejętności i kompetencje wymagane na przedmiocie;
- stworzenie możliwości realizacji zadań, także tych odbywających się w małych grupach, wymaganych przez osoby prowadzące ćwiczenia poprzez platformę e-learningową, co pomogłoby zoptymalizować współpracę studentów na odległość. Jest to szczególnie istotne w przypadku studiów niestacjonarnych, podczas których studenci rzadko bezpośrednio spotykają się z prowadzącym i innymi studentami;

3. Rekomendacje i propozycje dla przedmiotu Genetyczne uwarunkowania zaburzeń zdrowia i rozwoju na studiach niestacjonarnych:

- wprowadzenie tzw. egzaminów cząstkowych, odbywających się po omówieniu połowy planowanych treści kształcenia, w celu uzyskania przez studentów lepszego wglądu we własną wiedzę, umiejętności i kompetencje wymagane na przedmiocie

- rozważenie możliwości wprowadzenia ćwiczeń jako uzupełnienia wykładu ze względu na praktyczny charakter określonych w sylabusie efektów kształcenia dla przedmiotu (np. „*potrafi konstruować rodowód pacjenta i prawidłowo interpretować dane rodowodowe*”), które lepiej byłoby realizować w małych grupach ćwiczeniowym

4. Rekomendacje i propozycje dla wszystkich przedmiotów na kierunku Psychologia, usprawniające analizę stopnia realizacji założonych efektów kształcenia w przyszłych latach i wyciąganie wniosków odnośnie potencjalnych obszarów zagrożeń:

– wprowadzenie jednolitych kryteriów ilościowych przy ocenie egzaminów według zaproponowanego w Tabeli 4 schematu.

Tabela 4

Schemat oceny wyników egzaminów dla kierunku Psychologia

Ocena	Uzyskany % sumy punktów oceniających stopień wymaganej wiedzy/umiejętności
niedostateczny	<50%
dostateczny (3,0)	50%-59%
dostateczny plus (3,5)	60%-69%
dobry (4,0)	70%-79%
dobry plus (4,5)	80%-89%
bardzo dobry (5,0)	90%-100%

Podsumowując, warto podkreślić, że wprowadzenie jednolitego systemu oceniania egzaminu końcowego nie wyklucza oceniania tzw. elementów składowych takich jak prace pisemne,

referaty, czy testy wedle różnych kryteriów, istotnych z punktu widzenia prowadzącego, w zależności od stopnia trudności, złożoności, czy wartości danego zadania.